

თამარ დეკანოსიძე - 100

თამარ დეკანოსიძე, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, საქართველოს სამედიცინო მეცნიერებათა აკადემიის და სამედიცინო-ბიოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის დამფუძნებელი და ნამდვილი წევრი, მსოფლიოს მრავალი აკადემიისა და სამეცნიერო საზოგადოებების წევრი, შრომის წითელი დროშის ორდენისა და საქართველოს ღირსების ორდენის ორგზის კავალერი, არამარტო ქართულ სამედიცინო სამყაროში, არამედ, საზოგადოდ, ქართულ სინამდვილეში წარმოადგენდა ისეთ მოღვაწეს, რომლის ბიოგრაფიის გარეშეც თანამედროვე საქართველოს ისტორია სრულყოფილი ვერ იქნებოდა.

უკვე 50-იანი წლებიდან საქართველოში პათოლოგიური ანატომიის სამსახურის განვითარება განუხრელადაა დაკავშირებული თამარ დეკანოსიძის სახელთან, ხოლო 70-იანი წლებიდან მისი უშუალო ხელმძღვანელობით წარიმართებოდა.

ქალბატონი თამარ დეკანოსიძე, აღიარებული იყო ქართული სამედიცინო აზროვნების ჭეშმარიტ ლიდერად. ამასთანავე, თუ გავითვალისწინებთ მის ფრიად განსწავლულობას და ერუდიციას ისტორიის, ლიტერატურის, სახვითი ხელოვნების, პოლიტოლოგიის სფეროებში, რაც მისი უდაოდ დიდი ნიჭიერების წყალობაა, აგრეთვე, ცხოვრებით გამომუშავებულ გასაოცარ ნებისყოფასა და შრომისმოყვარეობას, გასაგებია, თუ როგორ ასწრებდა იგი ყოველსავე იმას, რასაც სხვისთვის 2-3 სიცოცხლეც არ ეყოფოდა, და ისიც, თუ რატომ იქცა ქალბატონი თამარი, არა მხოლოდ სამედიცინო სფეროსათვის, არამედ სრულიად საქართველოსათვის ავტორიტეტად. მისი პოპულარობა ხალხში, შესაძლებელია, ცნობილ ხელოვანთა ან სპორტსმენთა პოპულარობას შევადაროთ.

თავისი მრავალმხრივი შემოქმედებითი ცხოვრების მანძილზე მას დამსახურებულად აქვს მოპოვებული საუკეთესო მასწავლებლის, საუკეთესო მეცნიერის, საუკეთესო ორგანიზატორის, საუკეთესო ექიმის, საუკეთესო დარგობრივი სკოლის შემქმნელის, საუკეთესო პუბლიცისტისა თუ ორატორის ოფიციალური და არაოფიციალური ნომინაციები.

თამარ დეკანოსიძეს აქვს თავისი, გამომუშავებული ცხოვრების კანონები:

მ ე დ ი ც ი ნ ა შ ი: მკაფიო პოზიცია, დაფუძნებული მიზნგ-შედეგობრივი და უკუკავშირებითი ეგულაციის პრინციპების უპირობო გათვალისწინებაზე;

პ ე დ ა გ ო გ ი კ ა შ ი: ახალგაზრდობის აღზრდა, დაოსტატება, მათში შემოქმედებითი ინიციატივის უნარის გამომუშავება - ნახალისების, შექების, უკეთეს გამოსავალზე ერთობლივად მსჯელობის (და არა საყვედურის, გაკიცხვის) საშუალებით;

ა ზ რ ი ს გ ა დ მ ო ც ე მ ი ს ა ს: განხორცილება პრინციპისა: „რა უნდა ვთქვა, როგორ უნდა ვთქვა, რა თანმიმდევრობით უნდა ვთქვა?!“

მაგრამ ყველაზე მთავარი კანონი, რითაც ცხოვრობდა ქალბატონი თამარი, ეს არის სახელმწიფოებრივი და ეროვნული ცნობიერების უპირველესობის აღიარება.

ასეთი ცნობიერებით ცხოვრების დადასტურებაა ბრძოლები: საქართველოს რეგიონებში პათოლოგიური ანატომიის ცენტრების ჩამოყალიბებისათვის, საქართველოში სამედიცინო განათლების სისტემის რეორგანიზაციისა და ოპტიმიზაციისათვის, ან გარდაცვლილ ღირსეულ მამულიშვილთა სახელებისა და ღვანლის ღირსეულად წარმოჩინებისა და დაფასებისათვის, საერთაშორისო ასპარეზზე საქართველოს სახელმწიფოებრივი და პოლიტიკური ინტერესების დაცვისათვის (მარტო 1989 წლის 9 აპრილის ტრაგიკული მოვლენების გამოძიების ისტორიაც კმარა, სადაც სწორედ ქალბატონი თამარის ავტორიტეტმა, შეუპოვრობამ, დაფუძნებულმა უმაღლეს პროფესიონალიზმზე, აიძულა საბჭოთა იმპერია, ელიარებინა ჰუმანური და ცივილიზებული სამყაროსათვის მიუღებელი ქმედებები საქართველოში).

სახელმწიფო და ეროვნული ცნობიერებით ცხოვრების გამოა, რომ კლინიკური, სასწავლო და სამეცნიერო ყოველდღიური საქმეებით ისედაც გადატვირთული თამარ დეკანოსიძე ახერხებდა ყოფილიყო ქვეყნაში დემოკრატიული გარდაქმნების აქტიური მხარდამჭერი, ბიოეთიკის ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე, ქართული მედიცინის ენციკლოპედიის მთავარი რედაქტორი, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის საბჭოს, სამედიცინო გაზეთებისა და ჟურნალების სარედაქციო კოლეგიების, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიისა და დარგობრივი სამეცნიერო აკადემიების ერთ-ერთი ყველაზე ინიციატივიანი წევრი, მასმედიის სასურველი, თუმცა ხშირად მოუხელთებელი რესპოდენტი (მით უფრო მაშინ, თუ მასალა მის შესახებ უნდა მომზადებულიყო); ამასთანავე, ახერხებდა, დასვენების დღეს, თავის მოწაფეებთან ერთად რომელიმე ისტორიული და კულტურული ძეგლის მონახულებას და იმავე ღამეს, გათენებამდე, სანერ მაგიდასთან ან მიკროსკოპთან მჯდარიყო, რადგანაც ეს საქმეს, საქართველოს, ავადმყოფს, კოლეგას ან მოწაფეს ჭირდებოდა.

პროფესორი თამარ დეკანოსიძე ღირსეული მაგალითია იმისა, თუ როგორ უნდა ემსახურო დარგს, მეცნიერებას, თაობების აღზრდას, სამშობლოს; როგორ უნდა იცხოვრო, რომ საფუძველი ჩაეყაროს ქვეყნის უკეთეს მომავალს.

*თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი
პათოლოგიური ანატომიის დეპარტამენტი*